

DOI 10.29254/2077-4214-2020-4-158-219-221

УДК 378.147.34

Беліков О. Б., Струк В. І., Ватаманюк Н. В.

ЯКІСНА МЕДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ПОДАЛЬШОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет» (м. Чернівці)

belikovsasha@ukr.net

Вступ. Питання щодо якості освіти було і залишається актуальним. Однак особливої гостроти воно набуло у зв'язку з модернізацією та вдосконаленням вищої професійної освіти, особливо в частині, що стосується оптимізації підготовки лікарів. Це пояснюється тим, що медична служба є однією із найважливіших ланок, яка забезпечує своєчасне виявлення, профілактику та лікування громадян нашої країни [1,2]. Надзвичайно важливим аспектом навчання є кінцевий результат на опанування кожним студентом тими знаннями, вміннями і навичками, які дозволять йому після закінчення ВНЗ працювати в установах первинної ланки охорони здоров'я [3]. Медична освіта не може бути неякісною, тому що вона прямо пропорційна цінності людського життя. Але, з плином часу проблема професіоналізму в сучасній медицині і досі залишається не вичерпаною, адже підготовка майбутнього спеціаліста має ґрунтуватися перш за все на здобуванні теоретичних знань та оволодінні практичними навичками ще на до дипломного етапі навчання [4,5].

Метою роботи було провести аналіз сукупних складових якісної медичної освіти та вибір напрямків подальшої оптимізації навчального процесу на до дипломного етапі в Україні.

Основна частина. Проведений нами аналіз чітко підкреслює мету реформування. Насамперед, це відповідність системи медичної освіти в Україні вимогам практичної сфери охорони здоров'я населення, а також підвищення якості підготовки медичних кадрів шляхом введення ефективної системи організації навчального процесу.

В сучасній медичній освіті України чітко визначився орієнтир та направлення освітньої діяльності на входження в Європейський освітній простір [6]. Одним із важливих критеріїв сучасної медичної освіти є постійне навчання фахівців упродовж усього життя та мотивоване залучення до самоосвіти. Професійна підготовка майбутнього лікаря базується на глибоких теоретичних знаннях, досконалих мануальних навичках, формуванні клінічного мислення. Крім того, майбутній лікар має бути підготовлений до того, щоб систематично опрацьовувати значний потік інформації, інтегрувати знання із нових дисциплін.

В умовах реформування медичної освіти в Україні перед викладачами вищих медичних закладів постає завдання про покращення якості підготовки медичних кадрів. Професійна підготовка висококваліфікованого спеціаліста під час навчання спрямована не тільки на накопичення теоретичних знань, але

й на формування клінічного мислення та здатності прийняття виважених рішень в умовах стресу за короткий проміжок часу, що буде сприяти підвищенню конкурентно-спроможності в умовах сучасного ринку праці.

Класичні форми організації навчального процесу дають можливість студентам накопичити теоретичні знання, які, на жаль, в подальшому, як свідчить досвід, не можуть бути використані в реальних умовах при взаємовідносинах із пацієнтом.

Зважаючи на різний рівень мотивації та теоретичних знань студентів виникає потреба в диференційованому підході до вибору методу навчання в університеті. Зміна та модернізація системи вищої освіти потребує впровадження сучасного викладання предметів, а також залучення новітніх інтерактивних методик викладання матеріалу, поширення форм та методів навчального процесу, що, звісно, повинно призвести до якісної зміни педагогічного процесу. На наш погляд, залучення до педагогічного арсеналу викладачів ефективних методів навчання повинно забезпечити високоякісну підготовку майбутніх медиків. Не викликає сумнівів необхідність використання сучасних освітніх методик, із використанням комп'ютерних технологій.

А отже, під цим розуміємо високу відповідність у забезпеченні освітньо-навчальних послуг у медичному вузі рівню професіоналізму медика, що повністю відповідає сучасним вимогам суспільства. У вищих навчальних закладах реалізуються процеси синтезу нової інформації завдяки активній роботі носія – педагога або викладача. На даний момент педагогічний процес має акцент на самоосвіту майбутнього фахівця із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій, що дозволить спростити розробку, тиражування і використання дидактичних матеріалів, а як кінцевий результат – підвищити якість освіти. Водночас, якщо досягти якості теоретичного рівня можна завдяки електронним навчальним платформам (Moodle), то залишається актуальним питанням – вдосконалення практичної підготовки фахівців на до дипломного етапі. Провідні європейські медичні освітні заклади надають перевагу відпрацюванню практичних навичок на віртуальних тренажерах, оскільки згідно до високоартісного медичного страхування громадян недипломовані фахівці без ліцензії не мають «доступу» до пацієнтів. Це сприяє формуванню та поглибленню клінічного мислення майбутнього медика, тобто вмінню комплексно оцінити різноманіття симптоматики клінічної картини та

миттєво приймати єдине правильне клінічне рішення.

Українська медична галузь перебуває в тривалому процесі реформування, тому повноцінне використання університетських клінічних баз має бути пріоритетним напрямом із метою оволодіння студентами необхідними практичними навиками на до дипломному етапі.

Основні проблеми медичної освіти в Україні сьогодні – це: неповна відповідність стандартам ЄС і ВФМО; зниження якості підготовки медичних кадрів внаслідок низької мотивації студентів і викладачів до самовдосконалення; мала кількість університетських клінік; невідповідність умов навчання вимогам часу, застосування застарілих педагогічних технологій, низький рівень соціального захисту викладачів, інформатизації навчального процесу і відповідності

самостійної роботи студентів і таке інше. Впровадженню змін перешкоджають нерозуміння викладачами та громадськістю завдань і мети євроінтеграції, недосконалість законодавства, недостатність фінансування вищої школи, високий рівень педагогічного навантаження на викладача тощо.

Висновок. Отже, накопичення теоретичних знань без відпрацювання практичних навичок втрачає будь який сенс в підготовці молодих спеціалістів. Вирішити дану проблему можливо лише за умови впровадження в учбовий процес інтерактивних методів, які дозволяють моделювати клінічні ситуації. Дивлячись у майбутнє з оптимізмом, можна стверджувати, що якісна медична освіта на до дипломному етапі незбаром стане не міфічною, а реалістичною моделлю підготовки спеціалістів у медичній галузі України.

Література

1. Ostapchuk D, Myronchuk NM. Interaktyvni metody navchannya u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh. Modernizatsiya vyshchoyi osvity v Ukrayini ta za kordonom. 2014. s. 140-3. [in Ukrainian].
2. Zahrychuk HYa, Martsenyuk VP. Kontseptual'ni pidkhody shchodo pokrashchennya yakosti pidhotovky fakhivtsiv. Medychna osvita. 2012;4:72-9. [in Ukrainian].
3. Hordiychuk SV. Yakist' yak priorytetnyy napryam osvity oyi diyal'nosti medychnoho navchal'noho zakladu. Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka Pedahohichni nauky. 2016;6(303):100-7. [in Ukrainian].
4. Bystrova YuV. Innovatsiyni metody navchannya u vyshchyykh shkoli Ukrayiny. Pravo ta innovatsiynne suspil'stvo. 2015;1:27-33. [in Ukrainian].
5. Shkil'nyak LI. Dyskusiya yak metod interaktyvnoho navchannya u vyshchyy medychnyy shkoli. Visnyk Vinnyts'koho natsional'noho medychnoho universytetu. 2015;19(1):189-92. [in Ukrainian].
6. Torubara OM. Zastosuvannya novitnikh informatsiynykh tekhnolohiy v navchal'nomu protsesi vyshchyykh navchal'nykh zakladiv. Visnyk Chernihiv's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky. 2013;108.2. Dostupno: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_2_108_20 [in Ukrainian].

ЯКІСНА МЕДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ПОДАЛЬШОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

Беліков О. Б., Струк В. І., Ватаманюк Н. В.

Резюме. Питання якості освіти було і залишається актуальним. Однак особливої актуальності він набув у зв'язку з модернізацією та вдосконаленням вищої професійної освіти, особливо в частині оптимізації підготовки лікарів. Це пов'язано з тим, що медична служба є однією з найважливіших ланок, що забезпечують своєчасне виявлення захворювань, профілактику та лікування громадян нашої країни. Надзвичайно важливим аспектом навчання є кінцевий результат набуття кожним студентом знань, умінь та навичок, які дозволяють йому після закінчення навчання працювати в закладах первинної медичної допомоги. Медична освіта не може бути неякісною, оскільки вона прямо пропорційна цінності людського життя. Але з часом проблема професіоналізму в сучасній медицині ще не вичерпана, оскільки підготовка майбутнього спеціаліста повинна базуватися насамперед на отриманні теоретичних знань та оволодінні навичками ще до випускного етапу навчання.

Метою роботи було проаналізувати сукупні компоненти якісної медичної освіти та обрати напрямки подальшої оптимізації навчального процесу на переддипломному етапі в Україні.

У сучасній медичній освіті в Україні чітко визначено спрямованість та спрямованість освітньої діяльності на вихід у європейський освітній простір. Одним із важливих критеріїв сучасної медичної освіти є постійна підготовка фахівців протягом усього життя та мотивоване залучення до самоосвіти. Професійна підготовка майбутнього лікаря базується на глибоких теоретичних знаннях, досконалих мануальних навичках, формуванні клінічного мислення. Крім того, майбутній лікар повинен бути готовим систематично обробляти значний потік інформації, інтегрувати знання з нових дисциплін. Через різний рівень мотивації та теоретичних знань студентів існує потреба у диференційованому підході до вибору методів навчання в університеті. Зміна та модернізація системи вищої освіти вимагає впровадження сучасного викладання предметів, а також залучення новітніх інтерактивних методів викладання матеріалу, розповсюдження форм та методів навчального процесу, що, безумовно, повинно призвести до якісної зміни педагогічного процесу. На наш погляд, залучення викладачами до педагогічного арсеналу ефективних методів навчання, має забезпечити якісну підготовку майбутніх лікарів. Не викликає сумнівів необхідність використання сучасних освітніх методик, з використанням комп'ютерних технологій.

Ключові слова: медична освіта, ефективність навчання, інтеграція, мануальні навички.

КАЧЕСТВЕННОЕ МЕДИЦИНСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В УКРАИНЕ И НАПРАВЛЕНИЯ ЕГО ДАЛЬНЕЙШЕЙ ОПТИМИЗАЦИИ

Беліков О. Б., Струк В. И., Ватаманюк Н. В.

Резюме. Вопрос качества образования был и остается актуальным. Однако особую актуальность он приобрел в связи с модернизацией и совершенствованием высшего профессионального образования, особенно в части оптимизации подготовки врачей. Это связано с тем, что медицинская служба является одним из

важнейших звеньев, обеспечивающих своевременное выявление заболеваний, профилактику и лечение граждан нашей страны. Чрезвычайно важным аспектом обучения является конечный результат приобретения каждым студентом знаний, умений и навыков, которые позволят ему после окончания учебы работать в учреждениях первичной медицинской помощи. Медицинское образование не может быть некачественным, поскольку оно прямо пропорционально ценности человеческой жизни. Но со временем проблема профессионализма в современной медицине еще не исчерпана, поскольку подготовка будущего специалиста должна базироваться прежде всего на получении теоретических знаний и овладении навыками еще до выпускного этапа обучения.

Целью работы было проанализировать совокупные компоненты качественного медицинского образования и выбрать направления дальнейшей оптимизации учебного процесса на преддипломном этапе в Украине.

В современном медицинском образовании в Украине четко определены направленность и направленность образовательной деятельности на выход в европейское образовательное пространство. Одним из важных критериев современного медицинского образования является постоянная подготовка специалистов в течение всей жизни и мотивированное привлечение к самообразованию. Профессиональная подготовка будущего врача базируется на глубоких теоретических знаниях, совершенных мануальных навыках, формировании клинического мышления. Кроме того, будущий врач должен быть готов систематически обрабатывать значительный поток информации, интегрировать знания из новых дисциплин. Через разный уровень мотивации и теоретических знаний студентов существует потребность в дифференцированном подходе к выбору методов обучения в университете. Изменение и модернизация системы высшего образования требует внедрения современного преподавания предметов, а также привлечение новейших интерактивных методов преподавания материала, распространение форм и методов учебного процесса, что, безусловно, должно привести к качественному изменению педагогического процесса. На наш взгляд, привлечение преподавателями в педагогический арсенал эффективных методов обучения, должно обеспечить качественную подготовку будущих врачей. Не вызывает сомнений необходимость использования современных образовательных методик, с использованием компьютерных технологий.

Ключевые слова: медицинское образование, эффективность обучения, интеграция, мануальные навыки.

QUALITY MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE AND DIRECTIONS FOR ITS FURTHER OPTIMIZATION

Belikov O. B., Struk V. I., Vatamanyuk N. V.

Abstract. The issue of the quality of education has been and remains relevant. However, it acquired particular urgency in connection with the modernization and improvement of higher professional education, especially in terms of optimizing the training of doctors. This is due to the fact that the medical service is one of the most important links that ensure the timely detection of diseases, prevention and treatment of citizens of our country. An extremely important aspect of training is the final result of the acquisition by each student of the knowledge, skills and abilities that will allow him, after graduation, to work in primary health care institutions. Medical education cannot be of poor quality, because it is directly proportional to the value of human life. But, over time, the problem of professionalism in modern medicine has not yet been exhausted, because the training of a future specialist should be based primarily on obtaining theoretical knowledge and mastering skills even before the graduation stage of training.

The purpose of the work was to analyze the aggregate components of high-quality medical education and select directions for further optimization of the educational process at the pre-graduation stage in Ukraine.

In modern medical education in Ukraine, the orientation and direction of educational activities to enter the European educational space is clearly defined. One of the important criteria of modern medical education is the constant training of specialists throughout life and motivated involvement in self-education. The professional training of the future doctor is based on deep theoretical knowledge, perfect manual skills, formation of clinical thinking. In addition, the future physician must be prepared to systematically process a significant flow of information, to integrate knowledge from new disciplines. Due to the different level of motivation and theoretical knowledge of students there is a need for a differential approach to the choice of teaching methods at the university. Changing and modernizing the system of higher education requires the introduction of modern teaching of subjects, as well as the involvement of the latest interactive methods of teaching material, dissemination of forms and methods of the educational process, which, of course, should lead to a qualitative change in the pedagogical process. In our opinion, the involvement of teachers in the pedagogical arsenal of effective teaching methods should provide high-quality training for future physicians. There is no doubt about the need to use modern educational techniques, using computer technology.

Key words: medical education, learning efficiency, integration, manual skills.

*Рецензент – доц. Беляева О. М.
Стаття надійшла 12.10.2020 року*